

Összeállító: KNEZSA RUDIT
 Összeállítás ideje: 1975.

TART.: KENDERTUNKÁ SZERZÁMAI ÉS VISELETRE
VONATKOZÓ ADATOK

5 lap

Földrajzi mutató: BUZSAK

Szakmutató: XIV
XV, A

PAPÍRIPARI VÁLLALAT

KISKUNHALASI GYÁRA

LELTÁRKÖRÉS

ÁTVEZETVE AZ EGYSÉGES LTK. 2860-as TÉTELE ALÓL

házi nép

11/9/65

2860 RIPPL-RÓNAI MÚZEUM KAPOSVÁR

Adatközlő: Perusza Vendelné
Dumity Borbála

83 éves, Buzsák, 1975. jan.

Gyűjtő: Knézy Judit

Kendermunka szerszámai, eszközei

- elnevezések horvátul

Kender = konoplina,? koloplina

Len = lan, kenano,

Tilo = trelica,

Áspa = vital

Rokka =, kalorat

Rokkafa = preszlica

* Gyalogorsó = vreteno

Szövőszék = stan

Zupa = stupa

Vetélő = cunak, cunka

Fölverés = nadkavanu

Fölzedés = nabinave

Magvas kender: jeménáca konoplina

Virágos kender : isbornica "

Kóc /len, kender/: debelás, /szerinte a konopás is kócból van/

Megjegyzés: 1914-ig élt takács Buzsákon, de az asszonyok is szóttek.

Adatközlő: Perusza Vendelné
Dumity Borbála 83 éves
Buzsák, 1975 jan. 13.

Gyűjtő: Knézy Judit

D i s z l e p e d ő - melyben

"beojtás" /tacka/ van.

A lány férhőmenetelekor megkapta a diszlepedőket. Mielőtt vitték a menyasszonyt a háztól már vitték az ágyát, butorát. Az ágyi ruháját diszes lepedőbe kötötték bele. Ha pógárabb vót a lány, még három kötés is vót. Mőgmonta az anya - rendezőtt, hogy melik mire való. Ha gyerőkágyas vót az asszony - ugy meséték, hogy ojan házak voltak, hogy ahogy beléptek a pitarról, mindjárt látták, hogy hol fekütt a fiatal menyecske. Azért tötték a gerendára szögget és felakasztották az ágy mellé az ágylepedőt, hogy ne lássák, mőg ne rontsák.

Itt nagy ünnepen, bucsukor, fővetőtt ágyra fehér lepedőt teritettek. A szentpáliak letakarták a diszágyat.

Itt Buzsákon nemigen használták mágra csak lakodalomkor, meg egyet ha gyerekágyas volt, a többit csak cifraságnak, a szekrényben mutogatták.

Bérmálásakor, ha jött a püspök a keritést végig letakarták az abrosszal, diszes ágyterítővel, csak ugy piroslott végig az utca.

Szüreti bálkor lóra is teritettek diszes abroszt vagy diszlepedőt.

2860

RIPPL-RÓNAI MÚZEUM KAPOSVÁR

Adatközlő: Perusza Vendel né
83 éves kat.

Gyűjtő: Knézy Judit, 1975 január

Buzsáki női ing

horvát neve, részei

Ujjak = rukávi

háta = légya

eleje = oplatyak /mellrevaló/

nyakszegés = ohovrat

pálha = pajica

toldás /ez is a pálhához tartozik, nincs külön neve/

pertli = fiző /?/

11/9/67

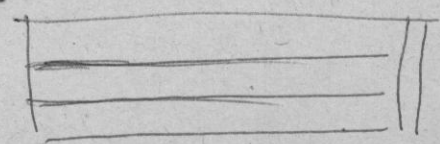
2860 RIPPL-RÓNAI MÚZEUM KAPOSVÁR

Tárgyi néprajz

Adatközlő: Perusza Vendelné
Dumity Borbála,
83 éves.
Buzsák, 1975. jan. 13.

Gyűjtő: Knézy Judit

Buzsáki halottas lepedő
1870 körüli időből

Perusza Vendelné tulajdonában volt egy halottas lepedő is, és gyerekágyas díszlepedő. Elmondása szerint a halottas lepedő nem olyan cifra, mint a gyerekágyas és összeillesztése nem tacka-val és prepetálással, hanem díszesebben subrikával /azaz ennek is ot-pit mákom glance a neve horvátul/. Peruszáné halottas lepedője virágos kenderből készült - elmondása szerint. A lepedő /ponyáva / 3 szélből van /47 cm. mosatlan még/ 2 subrika csikkal összekötögetve /kb. 1,1 - 1,2 cm. széles/ - összesen: 145 cm. széles, hossza 230. Egyik vége csak leszegve van /szegés-obrubila/ Másik végén díszesen van visszahajtvva 45 cm.-es darab, a leszegés helyett kötögetéssel /prepjeta/ van szegve. Ugy tűnik, mintha aszur és tűzés lenne a felső felén, holott 2 szál ki van huzva, négy van közte, s a fonallal mind a lehajtott szél oda van hurkolva, mind a két szál közötti rész át van hurkolva.

felszin visszája prepjeta

tűzés lozica

Lepedő
ponyává

2860

11/9/68

RIPPL-RÓNAI MŰZEUM KAPOSVÁR

Adatközlő: Perusza Vendelné

Dumity Borbála, 83 éves

Gyűjtő: Knézy Judit Buzsák, 1975
janár 13.

A halott ágyiruhája

Előre elkészítették, lepedőbe kötötték. Alulra debellás lepedőt tettek és az ágy kinyuló végére diszesebb, általában tiszta fehér lepedőt körbe, a lepedő 3 "szél"-nyi anyaga subrikával volt összevarrva. A halott feje alá 2 db., mindkét végén diszes /kétseggű/ vánkost tettek. A nő feje fölé két keszkenőt a férfinak kalapot. Fiatalasszony esetén sokszor a piros vagy meggyszín himes szőtt betétes /tacka/ és rátétes lepedőt helyezték el úgy, hogy a feje része /glavica/ esett hosszában középre.